

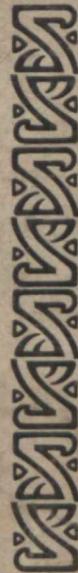
Piibli lektšionid

Nurimised kuulutuse
mitmesuguste punktide üle.

„Kui sa sõna ilmub, siis
sa valgustab, ja annab
mõistust neile, kes koht-
sased on.“ Paul 119, 130.

Internatsiooni Traktadiselts
• • • • Hamburgis. • • • •

1913.



22.07



65.547

„Kaitse ja sõjariistad.“

Rahwaste elus räägitakse nüüd palju üleüldisest wäe-teenistusest. Arwatakse tarwiliseks, et kõik sõdimisewõimulised mehed wäe-teenistust kandma peawad. See annab — meile ühe hea põhjuse küsimiseks, kas see meie koguduse-elule mitte tingimata tarwiline ei ole iga liiget sõdimisewõimuliseks Issanda teenistuses ja tema kuulutuses teha? Was-
tus selle peale saab ühemeelisel: Jah! kõlama. Küsime meie aga edasi endi järele sõjariistadega ehitamiseks ja sõdimise-õpetamiseks, siis peame meie kindlaste esimeses liinis hingamise-päewa-kooli nimetama.

Kuda aitab hingamise-päewa-kool paremaks sõdimise-õpetamiseks?

Mis meie wõitlemise sõjariistadesse puudub, siis on nemad niisama tublid (läbi proowitud) nagu nad wanad on: Jumala kallid sõnad; meie ei wõi mingisugusid paremaid sõjariistu saada ja sellepärast pole meil mingit uut leidust tarwis. Hingamise-päewa-kool peab aga nende sõjariistade, nende tähtsuse ja nende tarwitamise mõistmiseks aitama ja harjutamiseks võimalust andma. Selleks ots-
tarbeks on tarwis, et

1. iga liige oma lektzioni iseenele tarwis uurib.

Paljas küsimiste ja nende kohta käiwate piiblisalmide lugemine üksi ei aita weel mitte. Üks järele mõtlemine peab sellega ühinema, wõrdlemine parallelkohtadega ja salmidega, mis neidsamu ehk sarnaseid sõnu sisaldawad. Näitused wõib meeletuletada, mis piltidena salmid juures mõjuwad ja neid elu tarwis selgeks teewad. Piibel nii kui ta meie üleelamiseks, mis läbikäimist Jumalaga ja tööd hingedega kaasa toowad, pakkuwad küllalt ainet järelmõtlemiseks. Pandagu tähele juhatusi, mida 5. Mos. 6, 7—9 jelles kokkukäiwuses iseenele annab.

2. iga liige aitab üht elawat

õpetajate koosolekut.

Kas oleme meie üht elawat lastehulka tähele pannud? Seal ei ole ükski osavõtmata, ükski ei seisa üksikult eemal, ei ole ühtki, kes „mitte kaasa ei tee“. Kõik liiguvad, hüüavad, laulavad, jooksevad jne., kunas üks vanem elustada ja korra järele valwada võib. Saage kui lapsed! ja siis ilmub teile ühe õnnistatud koolitajate koosoleku saladus. Vaste igapäev, kui võimalik ka igas kõnelemises, sõna rääkida. See hoiab üksikute tihti peale tungima (tüütawa) kõnelemise ära, kes oma naabrid kahjuks tummaks teevad.

3. Tehkem klassi-õpimine täielikuks.

Kahjuks on loomu poolest meis kõikides sündinud kuulutajad. Loomu poolest teab igapäev parem kui teine, arvustab (kritiseerib) teda sellepärast ja sunnib teda hea meelega oma arvamist uskuma. See tõeasi (elunähtus), mida iga päew tähele pannakse ja tihti küllalt walusalt tuntakse, peaks meid mõtlema panema. Kunas meie klasside õpetajad oleme, kutsub meid meie seisukoht peaaegu selleks üles, oma tarkust turule wiia. Aga just seal peame meie iseendib, tähele panema. Oleks soowimise väärt kui meie ühe pilgu ühe rahwa algus kooli laste klassi heidaksime kooliõpetajat küsivat kuuleksime ja lapsi osa võtmas näeksim. Kooliõpetaja teab lõpmata palju rohkem kui meikesed tema ees; aga tema ei jutlusta nendele mitte. Teeks ta seda siis ei õpiks lapsed midagi tema juures. Nõnda ka meie juures. Kas jutlustab alam-ohwitser harjutuse platsil püsside ja suurtükkide üle? kas sihhib, lasseb, harjutab tema ja lasseb oma mehi pealt waadata? Ei, kõik seda mitte; aga tema inimesed harjutawad ja nõnda saawad nemad mõitluse tarwis osawaks. Nõnda ja mitte teistiti peab meie hingamise-kooliklasside harjutuse platsil olema. Nõnda kindlustame meie iga üksikule oma koguduse ja oma rahwa hulgast tema head „kaitset ja sõjariistastid.“

Otto Lüpfte.

1. Iektsion.

Loomine ja lunastamine.

Küsimised.

1. Mis läbi võib tõista Jumalat walelistest wäär-jumalatest ära tunda? Paul 96, 5.

2. Mikspärast on Jumal wäärt au ja auustust wõt-ma? Jlm 4, 11. Wõrdle Ap. t. 14, 11–15; Paul 95, 3–6.

3. Mis on sissejuhatuseks ilmutamisele, mis Jumal enesest ja õnnistuse ewangeliumist annud on? Wast.: Loo-mise töö teadaandmine, mis Mosese esimese raamatu esi-meses peatükis antud on. 1. märkus.

4. Kuda tunnistatakse lõpetatud loomise töö täielist olekut? 1. Mof. 1, 31.

5. Kelle kajuks sai inimene loodud? Salm 27.

6. Millega sai inimene kroonitud? Paul 8, 6.

7. Mis läks patu läbi kaduma? Rom. 3, 23.

8. Mis tuli patu järeldusel kõikide inimeste peale? Rom. 5, 12.

9. Mis sugune needmine sai patu pärast maa üle wälja räägitud? 1. Mof. 3, 17. 18.

10. Mis sugune töötus anti Jumala kaju uuesti üles-seadmise kohta inimeses? 1. Kor. 15, 49.

11. Mil wiisil saab see uus inimene elusse kutsutud? Ew. 2, 14. 15.

12. Mis suguste tõeasjade peale tuetab Jumal, kui ta meid üleskutsub, tema kui ainus aitaja peale lootust panema? Jef. 45, 18. 21. 22. 2. märkus.

13. Mis suguse ütelse läbi saab Lunastaja ja Looja kui üks ja seefama tähendatud? Jef. 13, 1. 14. 15.

14. Mille peale peab usaldus (lootus) lunastuse töö peale põhjenema? Jef. 42, 5–7.

15. Mis sugune tõendus on meil, et Jumal nõrkadele ja wäetimatela jõudu anda võib? Jef. 40, 26–29.

16. Kuda saavad kristlased kohtlaseks tehtud, häid tegusid teha? Ew. 2, 10. 3. märkus.

17. Mis on nendega sündinud, kes Kristuse sees on? 2. Kor. 5, 17.

18. Mis on selle uuestloomise tagajärg? Ew. 4, 23. 24; Kol. 3, 10.

19. Misfugune palme näitab, et Tawet uuestloomise tarwidusi ära tundis? Saul 51, 12.

20. Mil wiisil saab maa needmisest wabastatud? Jes. 65, 17. Wõrdle 2. Peetr. 3, 13.

21. Kelle hooleks peawad need, kes kannatavad, oma hinged andma? 1. Peetr. 4, 19. 4. märkus.

Märkused.

1. Piibli esimeses peatükis saab Jumal Loojana ilmutatud. Siin saab tõsise Jumala proowi-kivi ja tõsise ewangeliumi põhjusalus pandud. See loomise teadaandmine ei saanud mitte piiblisje üles wõetud, et looduse teadust õpetada, waid et lunastamine loomise töö on; ja ainult see, kes taewa ja maa ja esimesed inimesed oma kuuu järele loonud on, wõib üht uut inimest Kristuse Jesuse sees, ja üht uut taewast ja uut maad luua. Üks lootus, millel üks teine põhjusalus on, on waleline lootus.

2. Ewangelium uueksloomisest (uue taewa ja maa loomisest), mis Jesaia raam. peat. 40–66 kuulutatud saab, räägib alguses Jumalast kui Loojast, kordab seda ütelistu mitu korda ja lõpeb ühe uue taewa ja uue maa loomise ettekuulutusega. Need peatükid näitawad selgesti uuesti loomise ewangeliumi.

3. Tõeasi, et waba-olek pattust ainult ühe uueksloomise läbi wõimalikuks wõib tehtud saada, saab Uues Testamendis üsna täiesti tõeks tunnistud, ja wiimase raamatu lõppul saab üks kirjeldus uuest taewast, uuest maast ja uuest Jerusalemmast antud.

4. Peasta ja wabastada wõib üksnes see, kes luua wõib, ja sellepärast peatjüd usklikud Jumala loomise-töö

waatlemise läbi julgustatud saama ja oma lootust ainult Jooja peale panema. Ükski loodud olemus ei wõi üht hinge furmast peasta ehk häda ajal lunastust saata.

2. Iektsion.

Ainus Wahemees.

Rüümitjed.

1. Mis ütleb Kristus, tarkuse täius, oma wahekorraft Jumala wastu? Op. s. 8, 22.

2. Misfuguse seisukoha wöttis tema terwe looduse kohta? Salm 30. 1. märkus.

3. Misfuguses ütelses õpetas Kristus sedasama tött, kui tema lihas oli. Joan. 14, 6, esimene oša.

4. Kelle läbi saab Jsa ilmutatud? Matt. 11, 27.

5. Mida tõendatakse (kinnitatakse) igawese sõna jumaliku olemise kohta? Joan. 1, 1.

6. Kudas wöttis see igawene Sõna maailma loomisest oša? Salm 10.

7. Misfugustes sõnades saab seesama tõde mujal õpetatud? Ebr. 1, 1. 2.

8. Kui palju on selle sõna jõu läbi loodud saanud? Joan. 1, 3.

9. Misfugune wahe on Jsa ja Poja wahekorras kõige loodud asjade kohta? 1. Kor. 8, 6.

10. Misfugune ütelus näitab, et Poeg juba elas, enne kui loomise töö alustatud sai? Kol. 1, 15.

11. Kudas saab Poja wahetalitus algupärase loomise juures kinnitatud? Salm 16.

12. Misfugune seisukoht antakse Sellele, kes loomise Pea on? Salm 18.

13. Misfugune teine töö saab Poja wahetalituse läbi fordasaadetud? Salmid 19. 20. 2. märkus.

14. Mil wiisil wõime meie Jumala juure tulla? Erw. 2, 18.

15. Kui mõjurikas on Poja wahemehe ammet (eestkostmine)? Ebr. 7, 25.

16. Kelle Wahemehe ammeti läbi saab Issandale jumalateenistus meelepäraliseks? 1. Peetr. 2, 5.

17. Misfuguse seaduse jäoks on Kristus Wahemees? Ebr. 12, 24.

18. Mis saab tema kui uue seaduse Wahemehe läbi lorda saadetud? Ebr. 9, 15.

19. Kudas kirjeldatakse seda seadust, mille Wahemees tema on, edasi? Ebr. 8, 6.

20. Kes on see üks Wahemees? 1. Tim. 2, 5. 3. märkus.

Märkused.

1. „Jehowa käes olen ma olnud kui tema teede algus.“ Termes loomise-töös „olin ma tema juures kui sülelaps (teiste keelte tõlled: töö-[ehituse] meister)“. Op. s. 8, 22. 30. Igavene Poeg, jumalik tarkus, oli ühendus, mis läbi iga ilmutus Jumalast antud sai ja wahend, kelle läbi Issa kõik oma tööd lorda saatis. Nõnda oli tema Wahemees Issa ja kõige selle wahel, mis olemas on, kui sõna „Wahemees“ laugemas mõttes mõetakse; kui ühenduse-wahend kahe erakonna wahel, mis läbi talitused ühe juurest teise juure ülewiidud saawad. Nõnda näib Kristuse wahemehe-ammet tema olemise ja tema suguluse loomusest Issa kohta kui igavene Poeg wälja paistwat, ja suur tõde, et Jumal oma Poja wahetalituse läbi loomise lorda saatis, kui kõik olemisesse kutsutud ja loodud said, saab ewangeliumi pea-põhjusõpetuse — wahetalituse põhjusõpetuse sambaks ja aluseks.

2. Ewangeliumi eelnõu, üht Wahemeest inimeste tarwis ette tuua, peale selle kui patt maailma sisse oli tulnud, ei nõudnud mitte ühe uue põhjusõpetuse sissetoomist jumaliku walitusesse, waid lihtsalt ühe põhjusõpetuse, mis juba seisis, uut teokstegemist (tarwitusele wõtmist). Kui wahemeheammeti ja eneseohwerdamise mõtet igawese

Boja armulise wahelaastumise peale langenud ja patuste inimeste kasuks piiratakse, siis wähendatakse ja segatakse meie arusaamist Boja kõrgusest ja aulifest olemisest ja tema töö mõõtmata suuruselt. Patt toob iseenesest mõista üht teist elementi kumardamise ja ohwerdamise sisse; tema loob ühe kuristiku Jumala ja tema looduse (loodud olewuste) wahel, ja ainult üks Wahemees, üks preester, võib loodud olewust Jumala juure tagasi tuua, kui ta selle järele igatsseb, ehk lepitust korda saata ja tawu anda ülekohtu ja pattu eest, mis sõnakuulmatuse läbi kõigekõrgema Kõrsuandja kuningliku au wastu tehtud. Nõnda tekib üks uus tarwidus, lepituse tarwidus, ja näitab meile weel selgemini ühe Wahemehe waja duust.

Alga kindlaste seisaw tõde, et loomise esimesest filmipilguist peale üks Wahemees Jsa ja loodud olewuste wahel oli, kelle läbi tarwilisel wiisil kõik olemisesse astus, tegi seda meile kergemaks, niihästi ühe lepitawa Wahemehe waja duust kui ta — ja see on Jumala armastust meite wastu — võimalust mõista, kes pattu häda (tõbe) häwitab, ja wõimetust ära tunda, et see mitte muu keegi kui loodud Wahemees olla võib, kelle läbi ja kellele kõik asjad loodud said, nimelt igawene Poeg.

3. Jumala Boja wahetalituse läbi saidwad kõik asjad olemisesse kutjutud ja sellesama wahetalituse läbi saawad kõik asjad ülespeetud (hoitud) Ebr. 1, 3. Poeg oli ja on kaugeleulatawas mõttes kõikide langemata olewuste Wahemees; nad on tema läbi loodud ja saawad tema läbi elus hoitud. Tema oli Wahemees inimliku perekonnale, enne kui patt maailma sisse tuli, ja et wahemehe ammetit inimeste kasuks ära toimetada ja wiimaseid jälle ühendusesse Jumalaga tuua, oli tarwis, et Poeg liha ja were osaliseks sai (Ebr. 2, 14. 15), ja nõnda sai temast Inimene Kristus Jesus, Wahemees Jumala ja pattuste inimeste wahel. Nõnda siis sai tema, kes algupärase loomise Wahemees oli, uue loomise Wahemeheks, ja esimese loomise tõeasi kannab eneses uue loomise tõutust.

Täieline töde Kristuse wahetalituse kohta heidab wõimaluse wälja, et üks teine Wahemees Jumala ja inimeste wahel olla wõib, sest et ainult see uues loomises Wahemees olla wõib, kes jeda ka algupäralises loomises oli. Ükski loodud olemus ei wõi patuste eest wahemees olla, ja sellepärast on paawstlik wahetalituse-süsteem kõdunemisel.

3. lakkjion.

Alatine wahetalitus.

Küsimised.

1. Misfugune wahc on mitte loodud Poja igawese olemise ja loodud asjade lühiteise kestwuse wahel? Ebr. 1, 10-12. *46. 11. 13 14 - jall 4*

2. Mis läbi wõiwad kõik loodud asjad edasi seisma jääda? Salmid 1-3. *46. 4. 53. 3 - 46. 5. 89. 7 6 15. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

3. Misfugune ütclus seletab Poja alalist wahemehe tegewust terwes selles ainelises maailmas? Kol. 1, 17. 1. märkus.

4. Misfuguse korra järele on Jcsus preester? Ebr. 7, 17.

5. Kuida saab Melkisedeki preestri-ammct ära tähendatud? Salmid 1-3.

6. Misfugune ühendus on Kristuse olemise igawese kestwuse ja tema alatise preestri-ammcti wahel? Salm 16. 2. märkus.

7. Mispärast oli eestfujulises (endises) teenistuses palju preestrisid tarwis, et Kristuse alatist preestri-ammctit esiteleda? Salm 23.

8. Mis läbi sai Kristuse preestri-ammct alatiseks ja muutmataks? Salm 24. 3. märkus.

9. Misfugune tõendus on meil Kristuse alatise eestpalwe tegewusest (mõjuwusest)? Salm 25.

10. Misfugused olid kolm peaaasjalist ammetit templiteenistuses? 2. Uja r. 2, 3.

11. Kudas sai põletamise ohwer ära tähendatud, et see Kristuse tõsist, alatist ohwrit esiteleks? 2. Mos. 29, 38. 39. 42.

12. Kudas sai selsamal wiisil suitsutamise ohwer nime-
tatud? 2. Mos. 30, 7. 8. 4. märkus.

13. Kudas sai selsamal põhjusel ettepanemise leib ära
tähendatud? 4. Mos. 4, 7.

14. Mis on tõeline alatine ohwer? Ebr. 10, 12.
5. märkus.

15. Mis annab Kristus oma lastele oma alatise wahes-
talituse läbi? Joan. 10, 28; Ap. t. 2, 33.

16. Kudas wõtame meie elu annet wastu? Joan. 20,
30. 31.

Märkused.

1. Üks kitsas ühendus on olemas Jumala tegewuse wahel looduses ja armu läbi. Igawese Poja wahetalituse läbi awaldab end jumalik wõim, kõiki asju termes maa- ilma-täiuses korraldatud jooksus hoida. Kui see wõim mitte alati tegewuses ei oleks, siis walitseks maailma täiuses paljas segadus ja Jumala iseloom saaks tumesta- tud. Misjugused nimed ka Jumala wõimu awaldamisele (ilmumisele) looduses antud wõiwad saada, külgetõmbe- jõud, kooshoidmine, raskusepunkt jne, siis on see ommeti hea, selle peale mõelda, et kõik asjad Kristuse sees koos- seisawad, ja see tõde on Jumala wõimu peale usalduse põhjusalus kõiki, kes oma lootuse tema peale panewad, landa.

2. Kristus ei saanud mitte preestriks preesterliku sea- duse määruste tagajärjel, mis Aaroni järeltulijaid liha järele preestriks tegid; waid tema preestri-ammek tekkis „lõppemata elu wäest“, tema olemise igawesest lestuusest. Tema oli wõimuline surma ära neelama ja kõikidele elu andma, sest et temal elu enese sees oli.

3. Kunas eeskujuline teenistus üks ajutine pildlik õpetus oli, mis wormi-olemise läbi oma wäärtuse kaotas,

fiis oli ta ikkagi selleks määratud, õnnistuse tõtt usu läbi Kristuse sisse, kelle peale kõik eeskujulised (ette tähendavad) kombes näitajad, õpetada. Käesoleva pattudest peamise üleelamine sai sellele tõeasjaks, kes õiges waimus tähenduslifest teenistusest osa wõttis ja ühe isiklise Lunastaja sisse uskus, ja selleks oli teenistus pühas paigas sisse seatud saanud; see Jumala nõu sai aga lewitide wõõrri teenistuse läbi taastatud.

4. „Iga hommiu ja iga õhtu sai üks aastane tall altariil ühes käsus määratud roa-ohwriga ära põletud, mis läbi rahwa igapäewane äraandmine Jehowale ja nende alatine äraripurus Kristuse lepitamast werest esitatud sai . . . Ohwrirohu suits, mis Iisraeli laste palwetega ülestõusis, esitab Kristuse teenistust ja wahetalitust (eestpalweid), tema täielist õigust, mis usu läbi tema rahwale õiguseks saab arwatud, ja mis üksnes pattuste olewuste kumardamist Jumalale meelepärases teha wõib. Kõigepühama paiga eesriide ees seisis, igaweste eestpalwete altar, püha paiga ees alatise lepitamise altar. Were ja ohwri rohu suitsu läbi pidiwad nad Jumalale lähenema, — tähenduslujudes, mis suure Wahemehe peale tähendasid, mis läbi patused Jehowale läheneda wõisid, ja mis läbi üksnes patukahelawale, usklikule hingele armu ja lunastust anda wõimalik on.“ „Patriarhid ja prohwetid“, lehek. 351. 352.

5. Kristuse wahetalitus, niihästi looduses kui armu sees on üks alatine wahetalitus ja tema toodud ohwer oli üks ohwer, mis iseeneses alatine on. Ütelus Ebr. 10, 12 mis sõnaga „igawesti“ ümber on pandud, on seefama, mis sellefama peatüki esimeses salmis, kus tema sõnaga „ühtepuhku“ tõlgitud on. Kristuse wahetalituse loomus heidab juba iga inimlise, nagu paawsti-walituse, wahetalituse sisteemi sissetungimise wälja, ja see üks patuohwer iseenesest, mis alatine on, teeb ühe arwatawa ohwri, nagu pattude andeksandmise ohwri sisteemi, mitte üksnes asjataks, waid ka wõimataks. Kristus ise on kõi-

kide lewitilise korra ees- ja warjukujude täitmisel niihästi preester kui ohwer ja sellepärast ei wõi nüüd mingit teist sisseemi olla.

4. Iektzion.

Jumala Boeg kui Preester.

Rüüsimised.

1. Kudas oliwad ülemad preestrid, kes lewitilise korra all seatud said? Ebr. 7, 28, esimene osa.

2. Kes sai wastutähenduses preestritele, kes inimliste nõrkuste alla heidetud olid, wande sõna läbi preestriks seatud? Seefama salm, wiimane osa.

3. Kes on siis see suur Preester, kes lewitilise korra nii paljude preestrite läbi ehitatud sai? Ebr. 4, 14. 1. märkus.

4. Kus jaadab see Preester oma teenistust korda? Ebr. 8, 1. 2.

5. Misfugune oli see wanne, misläbi Jumala Boeg Preestriks sisse seatud sai? Ebr. 7, 21.

6. Misfugune wahelord oli olemas enne wannet ja kes kinnitas preestri-ammeti? Ebr. 5/5.

7. Misfugune tema preestriks sisse-seadmise otskohene kuulutus selgus Boja-seisuse seletusest? Salm 6. 2. märkus.

8. Misfugune wahe on selle wahekorra wahel, mis Moses, Kristuse eestkuju, ja selle wahel mis Kristus ise Jumala koja kohta wõtsid? Ebr. 3, 5. 6, esimene osa.

9. Misfuguse teise ammeti wõib ta oma peale wõtta, sest et ta Boeg Jumala koja üle õn? Ebr. 10, 21.

10. Kuda saab Kristus nimetatud, kui temast kõige esite kirjas, mis iseäranis tema preestri-ammest teadust toob, räägitakse? Ebr. 1, 1. 2, esimene osa.

11. Misfugune tema kohta tarwitatud nimi põhjendab Boja jumaliku olekut? Salm 8.

12. Misfugune teine jumalik nimi saab Pojale juure antud? Salm 10.

13. Misfugune kirjeldus antakse Jumala Pojast, kes ülempreestriks sai? Salm 3, esimene osa.

14. Mis saab sellest aulifest olemusest inglitega võrreldes ööldud? Salm 4.

15. Misfugune on see palju kõrgem nimi, mis ta pärinud on? Salm 5.

16. Mis saab Poja ülekäimusest felttimeeste üle ööldud? Salm 9.

17. Kudas kirjeldatakse meie Ülempreestri aulist iseloomu? Ebr. 7, 26. 3. märkus.

18. Misfuguse manitsuse peame meie südamesse võtma, et meil üks niisugune Ülempreester on? Ebr. 3, 1.

Märksused.

1. Ehk küll lewitilise korra preestrid nõrkustest ümbristetud ja surma alused olid; siiski tehnisid nemad „taewaste asjade märgi ja warju juures“, ja nende preestri-ammet näitas Jumala Poja preestri-ammeti peale. Nemad ei esitanud mingit muud loodud olemust waid üksnes teda, kes Preestriks oli tehtud „lõppemata elu wäge mööda“, Jesust, Jumala Poega.

2. Jeesus ei saanud mitte waba walimise järele preestriks sisse seatud; tema wõis oma preestriammetit patuste inimeste eest oma peale wõtta, sellepärast et ta Jumala igawene Poeg oli, ja Püha Kiri tunnistas selle tõeasja tema Poja-seisuse seletuse läbi kui wande põhjusaluks tõeks, mis teda Preestriks kinnitas. Kui Jumal seletas, et Jeesus tema Poeg on, siis pani Tema ka tema preestri-ammeti põhjusaluks.

3. Kirjeldus Ebrea raamatu esimeses peatükis teeb selgeks, et mingisugune loodud olemus „püha asjade ja tõlise telgi-ammeti teener, mis Jumal on üles ehitanud, ja ei mitte inimene“, olla ei wõinud. Sellepärast peab iga kirja seletus, mis tõendab, et keegi teine isik kui Ju-

14. Mis läbi sai see preestrile eeskujulises teenistuses võimalikuks halastuserikkalt (kaastundlikult) kiisatutega ja läbikatjutudega ümberkäija? Ebr. 5, 1. 2.

15. Mis suguse ülempreetri oleme meie saanud Jumala Poja inimeseks-saamise läbi? Ebr. 4, 15.

16. Mis sugused õnnistused on meile tema teenistuse läbi armu-järje ees kindlustatud? Salm 16. 3. märkus.

Märkused.

1. See on väga tähtis, et meil üks selge arusaamine lihaks-saamisest Kristuse wahemeheammeti kohta on. Tema sai Preestriks „lõppemata elu wäge mööda“, et nõrkadele ja efsijatele armu, halastust ja wäge ofaks saada lasta. See saab kordasaadetud ühe nii kitsa ühenduse läbi abitarwitajatega, et jumalus ja inimsus ühte isiklisesse wahelkorda üksteisega astuwad ja Jumala Waim ja elu uskliku lihas elawad. Et seda ühendust Jumala ja patuse liha wahel korda saata, sai tarwiliseks, et Jumala Poeg patuse liha enese peale wõttis ja sel wiisil kuristiku, mis patust inimest Jumalast lahutas, üle fillutas.

„Kunas Õnnistegija meie loomuse enese peale wõttis, kõitis ta ennast inimese-sooga sidemete läbi, mis ilma sgi enam lahti peastetud ei wõi saada. Igawesest igaweste on ta meiega ühendatud. Nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja andis. Ta ei annud teda mitte üksnes et tema meie pattude kannaks ja meie ohwrina sureks; ta andis teda ühe langenud soole. Et meile oma liikumata rahunõupidamist tõendada, lasi Jumal oma ainusündinud Poega inimlise perekonna liikmeks saada ja seda inimlist loomust igaweste alalhoida. See on pant, et Jumal oma sõna saab pidama. Üks laps on meile sündinud, üks Poeg on meile antud, ja walitsus on tema õla peal. Jumal on oma Poja isikus inimese loomu wastuwõtnud ja seda kõige kõrgemasse taewasse kannud. Inimese Pojal on osa maailmatäiuse aujärjest; inimese Poeg kannab nimesid: Imelik, Nõuandja, Wägew-Jumal, Igawene Isa,

Rahuvürst. Mina olen kes ma olen on Käemees Jumala ja inimese-foo vahel, kes oma käe mõlemate peale paneb. Tema, kes püha, laitmata, ilma weata, patustest ära lahutatud on, ei häbene mitte meid wendadeks nimetada. Perefond taewas ja perefond maa peal on Kristuse läbi ühendatud. Mu sisse tõstetud Jeesus on meie wend; taewas on inimsuse sees aset wõtnud ja inimisus on lõppemata armastuse jülle maetud."

G. G. White.

Rooma-Katoliku kirik annab oma õpetuse läbi neitsi Maria süüta käimapeale-saamise kohta Jumala Pojale lihaks-saamise puhul ühe „täiesti inimlise loomu“, ja lahutab teda seeläbi nendest, keda ta peasta tahtis. Pandagu tähele järgmist wäljawõtet: „Kes wõiks uskuda, et Jumala Poeg, kelle wõimuses seisis üht weata, püha tempelt üles ehitada, mille sees tema üheksa kuud otfa kehanenult elama pidi, üht niisugust paremaks on pidanud, mis sündimisest päritud patu läbi rojastatud oli saanud?“ „Catholic belief“, leh. 218.

See Kristuse täieline patuse lihaga ühinemise salgamine awab tee ühe rea abiwahemeeste tarwis, kelle kohustus see on patust peastwa kokkupuutumisesse Kristusega tuua. Järgmine ütetus teenigu näituseks: „Katolilased usuvad, et ühendus Jeesuse Kristusega inimese kõige kõrgem ja auksam eesriht on ja et ainult püha katoliku kirik wahendit selleks ühenduseks anda wõib.“ Sealsamas, leh. 33.

2. Jumala Poeg ilmutas end inimeste pärast juba wanadel aegadel, nagu Abraamile (1. Mos. 18), Mosesele (2. Mos. 3), Jofuale (Jof. 5, 13–15) jne. aga et üheks juureks ülempreestriks jaada, kes taewases pühas paigas teeniks, et „rahwa pattud lepitada“, pidi ta liha enese peale wõtma ja „kõikipidi oma wendade farnatseks saama“. Siin ilmutab end „jumaluse saladus“.

3. Seeläbi, et Jeesus patuse liha wastu wõttis ja end wabatahtlikult oma Isa tahtmise alla heitis, et teda

patu eest hoida, kudas ta maailmas oli, ei annud tema mitte üksnes lõikidele kriistlastele üht näitust, waid tegi jeda ka wõimalikult patuse lihale oma Waimu annet ja wäge sõnakuulmisest Jumala tahtmise wastu anda. Oma ühendamise läbi inimlise perekonnaga tema nõrkuste ja äraripumuse seisukorras sai tema „ustawaks ülempreestriks“, sel „wõiks ärras meel olla meie nõdruste pärast“, sest et tema „lõigis on kiusatud otsegu meie.“

6. lakkion.

Meie suur Ülempreester.

Küsimised.

1. Mis wähe on maapealse ja taewase püha paiga wahel? Ebr. 9, 1; 8, 2.
2. Mis wähe on eestkujulise ohwri ja tõelise ohwri tegewuse (mõjuduse) wahel? Ebr. 10, 4; 9, 26.
3. Mis wähe on eestkujulise preestriammeti ja Kristuse preestriammeti wahel? Ebr. 7, 20–24.
4. Mis wähe on mõlema ammeti wahel? 2. Kor. 3, 7. 8.
5. Misfuguses ettekuulutusēs saab Kristuse kui Preestri walitus etteööldud? Sak. 6, 12. 13.
6. Misfugune tõendus on meil, et see ettekuulutus tõeks on läind? Ebr. 8, 1. 2.
7. Misfugune sündmus tähendas Kristuse sisseastumist oma ammetisse taewases pühas paigas? Ap. t. 2, 32. 33. 1. märkus.
8. Misfuguse aujärje peale istub nüüd meie Ülempreester? Ebr. 4, 16. *aujärje auju*
9. Kuhu on Jesus meie eest sisse läind? Ebr. 6, 19. 20. *taewa*
10. Misfugust ütelist tarwitatakse, mis jedasama tähendab nagu „waheteki taha seestpidise paiga sisse“? Ebr. 9, 12. *oma wõime*

11. Misjuguſte sõnadega ſaab Kriſtufe ſiſfemineſ taewafeſſe pühapaila edaſi kirjeldatud? Salm 24. 2. märkuſ.

12. Kui kindlaſti ſaab ſelleſ raamatuſ wahetekk ära tähendatud, miſ püha paiga kõigepühamaſt paigaſ lahutaſ? Salm 3.

13. Misjuguſe waheteki läbi tohime meie Jeſuſega, oma ülempreeſtriga, taewafeſſe pühapaila ſiſſe aſtuda? Ebr. 10, 19. 20. 3. märkuſ.

14. Misjuguſeſ wahekorras ſeiſiſ maapealne pühapail oma teeniſtuſega taewafe pühapaiga ja ſelle teeniſtuſega? Ebr. 9, 9.

15. Miſleſt oli eekſtjuuline teeniſtuſ üks wari? Ebr. 10, 1.

16. Miſläbi ſaawad eekſtjuuliſed (warjuuliſed) warandufeſ tõeſtatud? Ebr. 9, 11.

17. Miſ oli inimeſe Bojal rindade alla pandud kui apoſtel Joannes teda „leſſ ſeiſme küünlajala (koguduſe) wahel“ nägi? Jlm. 1, 13.

18. Misjuguſt wõõd olekſ tema kannud, kui tema ſel ajal teeniſtuſi kõigepühamaſ paigaſ teinud olekſ? 3. Moſ. 16, 4.

19. Miſ nägi apoſtel Joannes üheſ teiſeſ nägemiſeſ aujärje eekſ? Jlm. 4, 5.

20. Misjuguſeſe aſjale maapealſeſ telgi pühäſ paigaſ waſtaſid need tuliſed lambid? 2. Moſ. 25, 31. 37; 40, 24.

21. Misjuguſe teadaandmine näitab, et teeniſtuſ taewafeſ pühäſpaigaſ ewangeliumi lõpu töö ajal ſeiſmenda ingli paſuna puhumiſel pühäſt paigaſt kõigepühamaſſe paika ſai wiibud? Jlm. 11, 15. 19.

22. Misjuguſeſ maapealſe pühapaiga jäoſkonnaſ ſai ſelle lepitamine fordäſaadatud? 3. Moſ. 16, 15. 16.

23. Kui tihti peeti ſeda teeniſtuſi? Salmid 29. 30. 33. 34.

24. Miſſal on ſelle eekſtjuu täitmiſel taewafe pühapaiga puhäſtamine ehk teeniſtuſ kõigepühamaſ paigaſ peale alganud? Zan. 8, 13. 14. 4. märkuſ.

25. Milleks saame meie Jeesuse, meie Ülempreestri, läbi meie tarwis ette võetud eelwalmistuste puhul üles kutsutud? Ebr. 10, 19–22.

Märkused.

1. Kui Jeesus Jumala kätte läbi ülendatud oli, siis „istus tema Jumala paremale kätte“ kui taewase püha paiga Preester, ja Püha Waimu väljawalimine nelipühil oli näitus maa peal, et tema eestpalwe töö inimeste eest taewases pühapaigas peale oli alanud. Jüngerid, Püha Waimu läbi walgustatud, mõistsid seda imelist tõeasja, et nende endine feltjiline ja sõber nüüd nende Ülempreester taewastel õuedel oli.

2. Kirjakohtadest, mis 9–11 küsimiste wastuseks tarwitatud saavad, on näha, et Ebreaaramatu kirjutaja ütelnud „waheteki taha seestpidise paiga sisse“, „püha paika“ ja „taewa sisse“ tarwitas, et üht ja sedasama mõistet teadaanda, nimelt pühapaika taewas selleks kohaks tähendada, kuhu sisse Jeesus oli läinud, et oma ammetit Ülempreestrina alustada. Waheteki, mis püha paika kõigepühamaist paigast lahutas, nimetab tema teiseks waheteki, seega peab siis waheteki püha paika sisseminemise juures esimene waheteki olema.

3. Selles kirjas (raamatus) läib sõna „waheteki“ kolme mitmesuguse asja kohta: esiteks „seestpidine paik“ (peat. 6, 19), mis terwet püha paika tähendab; teiseks saab see tarwitatud ütelnuses „teise waheteki taga“ (peat. 9, 3), kus see lahutamist (wahekohta) püha ja kõigepühama paiga wahel tähendab; kolmandaks saab see tarwitatud peat. 10, 20, kus ta „tema liha“ tähendab. Selle järele on see kahtlew sõnale „waheteki“ Ebr. 6, 19. 20 piiratud ja tehnikalist tähendust anda, mis Wanas Testamendis tihti tarwitatud ütelnusega „seestpidine tempel“ ühendatud on, kus juba waheteki püha paiga ja kõige pühama paiga wahel kindlasti ära tähendatakse.

4. Maapealse püha paiga puhastamine sündis suurel lepitamise päeval, mis igaastase teenistuse lõppu sünnitas ja selle iseäralise teenistuse kõige tähtsam osa sai peetud templi kõige pühamas paigas. Nõnda kui siin warju sees, sünnib niisama ka taewases pühas paigas. Viimase puhastamine saadetakse juurel lepitamise päeval korda ja nimelt kõige pühamas paigas. Ettekuulutuse järele (Tan. 8, 13. 14) algas taewase pühapaiga puhastamine 2300 päewa ehk aasta lõppul 1844, seega algas siis teenistus taewase templi kõige pühamas paigas sel ajal peale. Kui ütelda, et Kristus oma ammetit kõige pühamas paigas peale alustas, siis oleks see awalik wasturääkimine selle ettekuulutuse teadaandmisele.

7. Lektzion.

Ülempreester kui Jumala koja ülesehitaja.

Küsimised.

1. Misjuguseks Ülempreestriks sai Jeesus seeläbi, et ta „kõigis wendade sarnatsiks“ sai? Ebr. 2, 17.

2. Misjuguse manitsuse läbi saab meid iseäranis Jeesuse, Ülempreestri, ustavuse peale tähelepanelikuks tehtud? Ebr. 3, 1. 2.

3. Misjuguses üteldes näidatakse Preestri kui koja ülesehitaja peale? Salm 3.

4. Misjugustest kirjalohtheadest selgub, et Jumala koja ülesehitamine üks loomise-töö on, nõndasama kui uueks-loomine igawese Poja wahetalituse läbi? Joan. 1, 1. 3; Paul 102, 19. 1. märkus.

5. Mis on Jumala koda 1. Tim. 3, 15 järele?

6. Misjuguse teise nime all on fogudus tuntud? 2. Kor. 6, 16.

7. Mis saab Preester, nagu prohwet Sakaria ütles, aujärje peal tegema? Sak. 6, 12. 13.

8. Misjagused Kristuse sõnad vastavad selle ette-
tuulutusele? Matt. 16, 18.

9. Kuda saab maapealne koda üles ehitud? Rut. 4, 11.
2. märkus.

10. Kelle pojaks pidi Jumala Poeg saama, et Ju-
mala koda üles ehitada võida? Matt. 22, 42; 21, 9;
Luk. 9, 58.

11. Mis võis Jumala Poeg teha, et ta meie liha
vastu võttis? Kal. 4, 4. 5. 3. märkus.

12. Kudas saab koguduse ülesehitamine ühes teises
kohas seletatud? Paul 147, 2.

13. Kuda näitas apostel Jakobus, et koguduse üles-
ehitamine Jumala Waimu loomise-wäe läbi korda saadetud
saab? Ap. t. 15, 7-9. 13-16.

14. Kui palju liikmeid sai Püha Waimu väljawala-
mise läbi nelipühil koja sisse ehitatud? Ap. 2, 37-41.

Märkused.

1. Jumal, kes kõik asjad valmistab, on ka kõige
asjade Looja, ja tema loomise-töö saab igawese Poja, Ju-
mala Sõna, läbi korda saadetud. Koguduse ülesehitamine
on nõnda siis üks loomise-töö (2. Kor. 5, 17), sellesama
igawese Jumala Poja wahetalituse läbi korda saadetud.

2. Üks maapealne koda ehk üks perekond ehitab end
üles perekonda sündinud laste läbi. Ebrea keeles paistab
see iseäranis selgesti välja, sest tegusõna tüwi (juur) „ehi-
tama“ on sedasama mis nimisõna tüwi „poeg“.

3. Jeesus oli sellegi pärast Jumala Poeg, et ta Püha
Waimu wahetegemise läbi lihasse tuli. Luk. 1, 35. Ta
oli inimese Poeg ehk Taweti Poeg ja Jumala Poeg.
Tema wahemehe kui preestri ammeti läbi, ja Püha Waimu
läbi sünnivad kõik usklikud Jumala lasteks ümber.
(1. Joan. 3, 1), ja Jumala koda saab üles ehitud.

8. lektzion.

Boja ja riigi ülesseadmine Asempreestri
wahetegewuse läbi.

Rüümitjed.

1. Misfuguses üteldes saab Jumala igawese kuning-
riigi ülesseadmine etteööldud? Tan. 2, 44.

2. Misfugune ühendus on Daweti aujärje, Jakobi
koja ja selle igawese kuningriigi wahel üles seatud? Luk.
1, 32. 33. 1. märkus.

3. Misfugune ettekuulutus läheb seeläbi tõeks, et
aujärg Daweti Pojale antud saab? Jer. 33, 15–17.

4. Misfuguse pühalikute töotuse läbi sai seemne ja
Daweti aujärje edasitehtmine tõendatud? Paul 89, 4. 5.

5. Misfuguse kuulutuse saatis Jssand Dawetile proh-
wet Natani läbi? 2. Sam. 7, 16. 2. märkus.

6. Kuda tähendas Dawet omas palwes selle imelise
töotuse peale? Salm 26.

7. Misfuguse põhjuse annab Dawet selleks palweks
teada? Salm 27.

8. Misfuguse suure õnnistuse pärast palus tema?
Salm 29.

9. Misfugune inimliku perekonna waenlane saab seda
edasitehtmist takistama? 1. Kor. 15, 26. *juun*

10. Mis on surma põhjus? Jak. 1, 15.

11. Millest peab Jumala Poeg oma rahwast p:astma,
et Daweti perekond Daweti surma läbi mitte ära leigatud
ei saa? Matt. 1, 21.

12. Milles seisib selle järele õnnistus, mida Dawet
oma koja peale palus, et see Jssanda ees edasi kehtaks?
Ap. t. 3, 25. 26. 3. märkus.

13. Kudas kirjeldab Dawet ise seda õnnistust? Paul
32, 1. 2.

14. Kuda saab meie õpetatud, et see õnnistus õiguse
õnnistamine usu läbi on? Rom. 4, 4–8. 4. märkus.

15. Misjugused omadused olid Jesufel, kui tema patuseid ära lepitas? Ebr. 2, 17.

16. Mis otstarbeks astus see ülempreester taewasesse templi? Ebr. 9, 24.

17. Misjugune teine nimi saab selle ülempreestriile antud? 1. Joan. 2, 1.

18. Misjuguse seisukoha wõtab siis seega Jeesus, meie ülempreester, omale? 1. Tim. 2, 5.

19. Millal saab see wahetalituse töö patu pärast lõpetatud olema? Jlm. 10, 7.

20. Misjugune teadaandmine awaldatakse siis, mis näitab, et ettekuulutus Tan. 2, 44 täide on läinud? Jlm. 11, 15.

Wärfused.

1. See on selge, et see just see koda on, mille Jeesus oma ammeti läbi kui ülempreester ülesehitanud ja ülesseadnud on, mille üle tema igaweste walitsema saab. Kui ta selle töö korda on saanud, saab prohwetlik kuulutus Tan. 2, 14 täide minema. Nõnda siis seisab kõige selgem ühendus ülempreestri wahemeheammeti ja kõikide ettekuulutuste täideminemise wahel, mis igawese riigi ülesseadmist tähendab. Seda ei peaks pühapaiga ja preestri-ammeti uurimise juures mitte tähelepanemata jätma.

2. Laweti koda, Laweti kuningriik ja Laweti aujärg saawad ühel ja selfamal wiisil ülesseatud, nimelt Jeesuse kui ainsa Wahemehe Jumala ja inimeste wahel ülempreesterliku ammeti läbi. Sel wiisil ehitab ta Jumala koja üles, mis kogudus on.

3. Kui Jumal Lawetile töötas ühe koja üles ehitada ja seda ning tema kuningriiki igawesti kinnitada, siis on selles jällegi tema Poja ande kinnitus pattude ärawõtmiseks. Patt peab häwitatud saama, muidu rikub tema iga inimlise perekonna. Surm on patu järeldus. Töötus, et Laweti koda igawesti seisma pidi jääma, pidi sellepärast Kristuse wahemeheammeti läbi täide saadetud saama, ja Laweti palutud õnnistus oli pattust peastmine.

4. Kristuse wahemeheammet on igale ühele asjata, kui mitte selle läbi pakutud and, õiguse and, isiklikelt vastu ei saa mõetud.

9. Iestfion.

Ewangelium warjus ja täiskujus.

Rüsimised.

1. Misfuguse kaju järele oli maapealne pühapaik üles ehitud? Ebr. 8, 4. 5.

2. Mis pidi see kättega tehtud pühapaik olema? Ebr. 9, 24.

3. Mis sai maapealses pühas paigas ohwerdatud? Salm 9.

4. Mis otstarbeks said need anded ja ohwrid toodud? Ebr. 5, 1. 1. märkus.

5. Mis saab nende ohwrite mõjudusest ööldud? Ebr. 10, 11.

6. Kes sai nende ohwrite läbi esitatud? Joan. 1, 36.

7. Mis saab Kristuse ohwri läbi korda saadetud? Ebr. 9, 25. 36.

8. Kui karmapealt on Jeesus eeskirjad warjuteenistuses täitnud? Ebr. 13, 11. 12.

9. Misfugune sõrdlus saab tehtud loomade were wäe ja Kristuse were wäe wahel? Ebr. 9, 13. 14.

10. Wille sees esineb ewangeliumi tõde? 1. Kor. 15, 3.

11. Mis saab Kristuse surma ja mis tema elu läbi korda saadetud? Rom. 5, 10.

12. Misfugune preestri-ammet on selle koha peale asunud, kus maapealne preestri-ammet maapealses pühapaigas oli? Ebr. 8, 1. 2.

13. Misfuguse töö on Jeesus pattuste pärast enese peale wõtnud? Ebr. 7, 25.

14. Misparast on Jeesus liha ja were wastuwõtnud? Ebr. 2, 14. 15.

15. Kui suurel määral on Jeesus ühe parema ameti saanud? Ebr. 8, 6. 2. märkus.

16. Mis on „parema seaduse“ „paremad tõutused“? Salm 10.

17. Misjulguse üleelamise teemad need, kellel Jumala käsud südames on? Paul 37, 31; 119, 11.

18. Misjulgustes sõnades saab see üleelamine selgesti väljendub? Rom. 8, 2-4.

Wärkused.

1. Terme teenistus maapealses templis käis Jumala käsu kohta, mis seaduse laelas armu-aijarje all oli. Kristuse kui Preestri ametil taewases templis, millest maaline tempel oma teenistusega üks wari oli, on eesfihiks „rahwa pattusid ära lepitada“, ja patt on käsust-üleastumine. Oma surma läbi risti peal sai Jeesus pattuohwriks terme maailma pattude eest, ja „usu läbi tema were sees“ on meil meie pattude andeksandmine. Jeesus on ka uue seaduse Wahemees, ja tema teenistuse läbi kui suur ülem-preester taewases templis saab käsu-seadus südamesse kirjutud ja pattuhajetsew patune võimaliseks tehtud üht sõnakuulmise elu selle käsu järele elada. Nõnda siis ei pane Jeesus käsku mitte kõrwale, waid toob uskliku elu sellega kokku kõlasse. See on tõeline ewangelium.

2. See seadus, ei olnud mitte Jumala käsk, waid lihtsalt üks sisseseadmine, et inimesi jälle kokkukõlasse jumaliku tahtmisega tuua ja neile võimalust anda, Jumala käsule sõnakuulelikud olla.

10. lektzion.

Warjuteenistuse lõpimine.

Küsimised.

1. Mis näitab, et maapealse pühapaiga kombeteenistus mitte igawesti ei woinud üles peetud saada? Ebr. 9, 10.

2. Mis on „parandamise ajaga“ arvatud? Salmid 11. 12.

3. Misfugune ütetus näitab ohwri puuduliku olekut, mis kombelise teenistuse ajal toodud saavad? Ebr. 10, 1.

4. Mis näitab, et lewitilise preestri-ammeti läbi mingit täielikku olekut korda ei võinud saata? Ebr. 7, 11. 1. märkus.

5. Mis sai nende nõdruste pärast, mis kombelisel süsteemil küll oli, tarviliseks? Salm 18.

6. Kes warjuteenistuse preestri asemel? Salm 28.

7. Misfugune pühapaik tuli maapealse pühapaiga asemel? Ebr. 8, 1. 2.

8. Misfugune ohwer võttis preestritest maapealses templis toodud paljude ohwri koha enesele? Ebr. 10, 11. 12; 9, 26.

9. Misfugused ütelsed näitavad, et uus korraldus, mis „parandamise ajal“ järele viidud sai, parem oli kui vana? Ebr. 7, 19. 22; 9, 23.

10. Misfugune prohvetide läbi antud ettekuulutus warjuteenistuse lõpetamise üle Mesia läbi läks sel viisil tõeks? Tan. 9, 27.

11. Misfugune tähelepanemiseväärt sündmus Kristuse surma juures näitas et ohverdamine maapealses pühapaigas lõppema pidi? Matt. 27, 50. 51.

12. Mis näitab, et Tehvanus oma jutluses seletas, et warjuteenistus lõppenud on? Ap. t. 6, 13. 14.

13. Misfugune apostli Pauluse vastu toodud süüdistus näitab, et ta õpetas, et tõeline teenistus warjuteenistuse asemel tulnud on? Ap. t. 21, 27. 28.

14. Misfugust õnnistust võib selle ühe tõelise ohwri läbi kätte saada? Ebr. 10, 14.

15. Misfuguse seisukoha võttis Jeesus, peale selle kui ta pattude puhastamise oli korda saatnud? Ebr. 1, 3.

16. Misfugust tööd alustas tema siis? Ebr. 8, 1. 2.

17. Kuhu ja kelle poole peame meie abi pärast üles vaatama, et pattu ära võita ja üht võidurikkast elu elada? Ebr. 12, 1. 2.

18. Misfugune Tarveti laul seab sel miisil kuulda wõetud? Laul 20, 1. 2.

Märkus.

Lewitiline preestriamet oli üks wahend, aga mitte lõppulewiimine. Kõmbeteenistuse tegewustes ei olnud mingit waimlist wäge, ja õnnistust ei wõinud mitte Mosefe käsuseaduses ette kirjutatud kohustuste täitmise läbi kätte saada. See terve teenistus oli selleks määratud, et rahwale Kristust ja lunastust tema läbi ilmutada. Kes seda nõu ära tundis warjust üle tõelise asja tähele pani, sellele oli käesolew õnnistus niisama mõjuw, niikui see Kristuse inimeliks-jaamisest peale ilmutatud on.

11. lektzion.

Warjuteenistuse lõppemine.

(Särg.)

Küsimised.

1. Kudas waatas Jumal warjuteenistuse wormide ja kõmbete peale, kui need mitte üht sisemist üleelamist ei awaldanud? Jes. 1, 11–14.

2. Kuda laitis Jehowa wormiteenistuse pärast oma rahwast prohwet Jeremia läbi? Jer. 7, 3–11.

3. Misfuguse wastolu seadis laulja Tarwet üles palja wormiteenistuse ja tõelise sisemise üleelamise wahel? Laul 51, 8. 9. 18. 19. 1. märkus.

4. Misfugust ohwrit manitsetakse meid igal ajal Jumalale tooma? Ebr. 13, 15.

5. Mis on tingimine Jumala riiki sisseminemiseks? Matt. 7, 21.

6. Mis andis Jeesus põhjusels teada, et ta rahwast manitset, mitte kirjatundjate ja wariseeride eesmärgi järele läia? Matt. 23, 1–3.

7. Misfugune palve näitab, et Jumala tahtmine tema lastest peab teoks tehtud saama? Mil viisil saab seda kätte? Ebr. 13, 20. 21. 2. märkus.

8. Misfugune ettekuulutus läks tööks, kui Jeesus liha vastu võttis? Ebr. 10, 5–7.

9. Misfugune vastolu saab kombeteenistuse nõdruse ja Kristuse töö wahel välja näidatud? Salmid 8 ja 9 (esimene osa).

10. Mis kaotas Jeesus, ja mis seadis ta see läbi sisse, et ta lihasse tuli Jumala tahtmist tegema? Salm 9 (viimne osa). 3. märkus.

11. Misfugustes kirjutatud sõnades saab Jumala tahtmine inimeste tarwis lühidalt kirjeldatud? Paul 40, 9.

12. Mis seadis Kristus üles, lunas ta Jumala tahtmist tegi? Rom. 3, 31. 4. märkus.

13. Mis otstarbeks tuli Jeesus taewast maha? Joan. 6, 38.

14. Misfugustes sõnades näitas Jeesus, et tema oma nõu korda saatis? Joan. 15, 10.

15. Misfugust palwet õpetas Jeesus oma jüngritele? Matt. 6, 10.

16. Misfugune tõutus läheb Kristuse teenistuse läbi tõelises pühapaigas ja tema wahemeheammeti läbi uues seaduses tööks? Ebr. 8, 10. 5. märkus.

17. Misfugune ühendus on Jumala käskude pidamise ja igawese elu ande wahel? 1. Joan. 2, 17.

18. Misfugune ühendus on Kristuse wahemeheammeti ja igawese elu vastuvõtmise wahel? Ebr. 9, 15.

19. Misfugused õnnistused on Kristuse teenistusesse sisseminemise läbi taewases pühapaigas kätte saadud? Ebr. 12, 22–24.

Märkused.

1. Teenistus maapeelses pühapaigas oli määratud rahwale Kristuse ewangeliumi, pattuste õnnistegijat, ilmutama. Niipea kui see teenistus aga kombeteenistuseks

muutus, mis patukahetsemise ja usu asemel enesele võttis, sai ta jätkuseks Jumala filmis. Minult südame teenistus oli tema meelegärel. Ewangeliumi teatud pühakute talituste lordasaatmine ei wabanda mitte pattu; nad on palju rohkem selleks määratud, et wahendina teenida, pattust aidata sellest kinni hakata, kes teda pattudest peastab.

2. Kõikide Jumala loodud olemuste õnn oleneb sellest, et nad täielises kokkukõlas tema tahtmisega on. Ewangeliumi eesmärk on usklikuid „walmistada kõige hea tegude sees, tema tahtmise järel tegema“ ja selleks sai Kristusele tarwiliseks „oma enese ohwri läbi pattu ära kaotada“ ja uue seaduse Wahemehelks saada, et Jumala läski südame sisse kirjutatud mõiks saada.

3. Wäljapaistew wahel Ebr. 10, 8. 9 seisab kombelise teenistuse täitmise ja Jumala tahtmise järel tegemise wahel. „Ohwrit ja andi ja põletamise ohwrid, ja ohwrid pattude eest ei ole sina tahtnud. . . Waata, ma tulen, oh Jumal! sinu tahtmise järel tegema.“ „Esimene“ käib andede ja patuohwri kohta, mida Jumal mitte kui tema tahtmise järel tegemist wastu ei taha wõtta; „teine“ käib selle kohta, mille ta sisse seadis.

4. Kristus wõttis liha wastu ja sai Jumala tahtmise järel tegijaks, mitte et inimene selle tahtmise täitmisest lahti saaks, waid et üht teed walmistada, mille peal inimesel võimalik mõiks olla Jumala tahtmist teha ehk tema käsksid täita. Usu läbi, mis meid elawasse ühendusesse Kristusega toob ja mis õnnistused, mis Kristuse teenistuse läbi taewases pühapaigas tulewad, wastu wõtab, saab usklik mõimuliseks tehtud, Jumala tahtmist teha.

5. Pittse-müristamine Sinai mäel ja heal, mis läski rääkis, mis iseloomu täielist olemut nõuab, tähendaks ilma Jumala Poja wahemeheteenistusest ainult hukkatust. Meie suure ülemprestri teenistus taewases pühapaigas saabab lepitust Jumalaga, andeksandmist riputamise were läbi ja uue seaduse tõutuste täitmist.

12. Iektſion.

Rääsk ja pühapaik.

Rüümitſed.

1. Misga pidi veri Moseſe läbi tuttavaks tehtud ſaama, enne kui Iſſand juhatuſt andis maapealse püha maja ehitamiſeks? 2. Moſ. 24, 12.

2. Mis tuleb käſu läbi kus ſee ka õpetatud ſaab? Rom. 3, 20 wiimne oſa.

3. Mis ſaab käſu läbi tunnistatud, peale ſelle kui lahetsew patune Kristuſe wahetalituſt enefe kaſuks waſtu on wõtnud? Salm 21.

4. Mis pidi Moſeſ tunnistuſega ehk käſuga tegema? 2. Moſ. 25, 16. 1. märkuſ.

5. Miſſugufeſ pühapaiga jäoſkonnas oli ſeaduſe laegas? Ebr. 9, 3. 4.

6. Mis oli laeka peal? 2. Moſ. 25, 21.

7. Mil wiſil andis Jumal oma nõu teada ſellekohta, et käſu halatuſt ja andekandmiſt oma rahwa üle suureſt laſta ſaada? 2. Moſ. 25, 22.

8. Kelleſ ſai ſee piltlik õpetuſ täidetud? Rom. 3, 24. 25. 2. märkuſ.

9. Mis tekib patu parandamata järelduſena? Rom. 9, 23.

10. Miſſugune ohwer on toodud ſaanud, et patu palka makſta? Ebr. 9, 28.

11. Miſſugufe ſeiſukohta wõttis Jeſuſ käſu waſtu? Matt. 5, 17–19.

12. Kellelt on Kristuſ wäe wõtnud, ſelle aſemel et käſku kaotada? 2. Tim. 1, 10.

13. Mida laſeb meie ülempreeſter oma aujärjelt taewafeſ templis nendele oſaks ſaada, keſ abi tema juureſt oſiwad? Ebr. 4, 15. 16.

14. Miſſugufe teiſte ſõnadega on ſarnane mõtte wälja awaldud? Rom. 5, 5.

15. Mis saab selle järeldus olema, kui sel wiisil halastus, arm ja armastus taewasest pühast paigast osaks antud on saanud? Rom. 13, 8-10; wõrdle 1. Joan. 5, 2. 3. 3. märkus.

16. Misjuguise töö saadab meie ülempreester sel wiisil uue seaduse Wahemehena lorda? Ebr. 8, 10.

17. Mida tunnewad need, kellel Jumala käsud südamas on? Jes. 51, 7.

• 18. Misjuguine Waimu läbi sisseantud palwe saab feeläbi täidetud? Ew. 3, 16. 17.

19. Misjuguine saladus saab selle läbi ilmutatud? Kol. 1, 26. 27. 4. märkus.

20. Kuda saab rahu Jumalaga kätte? Rom. 5, 1.

21. Mis saab nendele kindlasti tootatud, kes Jumala käsku armastawad? Paul 119, 165.

Märkused.

1. Jumala käst nimetatakse tunnistuseks, sest et ta pattust ehk õigusest tunnistab. Kaks kimsist tahwelt nime-tatakse tunnistuse laudadeks, sest et tunnistus ehk käst nende peal kirjutatud seis. Laegast hüüti tunnistuse lae-laks, sest et tunnistus ehk käst selle sees alal sai hoitud. Paul 119 tähendamad ütelsed „tunnistused“, „käsud“, „käsuõpetused“, „kohtuseadused“, „käsuõnad“, „seadmised“ üht ja sedasama asja.

2. Warjuteenistuses oli armuaujärg käsu ja inimeste wahel ja need elasiwad armujärje wõimul käsu järel; tõelises teenistuses on Kristus kui armuaujärg käsu ja inimeste wahel ja need teewad Kristuse läbi käsu järele.

3. Püha Waimu tegewuse läbi saawad kõik õnnis-tused osaks jägatud. Arm, halastus ja armastus, mis meile tema wahetegewuse läbi osaks saawad, ei ole mitte tumedad aimdused, waid elu Waim Kristuse Jesuse sees, mis end Jumala käskudega kokkukõlas olewa elu läbi ilmutab, just nõnda kui Kristus maa peal käsu järele elas.

4. Käsu seadus südamesse kirjutatud ja Kristuse elamine südames on ainult teistfugused avalduse- viisid selle sama sündmuse tarwis. Mõlemad tähendavad Jumala kuu uuesti-ülesseadmist uskliku hinges.

13. lektion.

Jumalale lähenemine.

Küsimised.

1. Milles ütles laulja oma rõemu seiswat? Paul 73, 28.
2. Misfugune töötus antakse nendele, kes Jumalale lähenevad? Jal. 4, 8.
3. Mis tegi terve kogudus teenistuse avamisel maa-pealses pühäs paigas? 3. Moos. 9, 5.
4. Misfuguse tõenduse andis Mooses rahwale siis? Salm 6.
5. Kuda läks see lubamine tõeks ja mis oli järeldus? Salmid 23, 24.
6. Misfugune arusaamine Jumala au wäljanägemisest oli juba rahwal? 2. Moos. 24, 17.
7. Misfugune manitus antakse selle Jumala läheduse avalduse põhjal? Ebr. 12, 28, 29. 1. märkus.
8. Kudas avaldas Jumal oma lähedust rahwa hulgas, kui seaduse tell ülesseatud oli? 2. Moos. 40, 34.
9. Misfugune mõju, ütles Issand, saada tema läheduse auul olema? 2. Moos. 29, 43-46.
10. Misfugused isitub said iseäranis ärawalitud, et Jumala otsekoheksesse lähedusesse astuda? 2. Moos. 19, 22.
11. Mis takistas mõnikord isegi preestrid telgi sisse minemast? 2. Moos. 7, 1, 2.
12. Mis pidi ülempreester fuurel Iepitamise päewal kõigepühamasse paika sisseastumisel tegema, et ta mitte Jumala suurest auust ära ei saand häwitud? 3. Moos. 16, 12, 13. 2. märkus.

13. Mis on Jumala Poeg Ebr. 1, 3 (esimene jägu) järele?

14. Misläbi sai see võimalikuks et see auline olef inimeste hulgas end avaldada wõis? Joan. 1, 14.

15. Mis oli järeldus, kui Jumala au liha tsestast (tattest) läbi tungis? Matt. 21, 12. 13. 3. märkus.

16. Kus on meie lootus, sest et Jeesus meie ülem-preestriks sai? Ebr. 6, 19. 20.

17. Mis wõime meie selle lootuse läbi teha? Ebr. 7, 19.

18. Mis näitab, et tee taewasesse püha paika weel mitte waba ei olnud, niikaua kui teenistus maailises pühas lojas peetud sai? Ebr. 9, 8.

19. Misjugune õnnistus on nendele kindel, kes Jeesuse, ülem-preestri, wahetalituse läbi Jumalale lähenewad? Ebr. 7, 25.

20. Misjugusesse taewase pühapaiga osakonda seisab tee lahti, kui seitsemes ingel pafunat puhub? Jlm. 11, 15. 19. 4. märkus.

21. Misläbi on meil rõem taewasesse pühapaika Jeesu- fega, ülem-preestriga, astuda? Ebr. 10, 19.

22. Misjugune wahetekk teeb meile sisseastumist wõi- malikuks, ilma Jumala aulifest olekust ära häwitatud jaamata? Salm 20.

23. Misjugune teine põhjus on meil usalduse wõt- miseks? Salm 21.

24. Milleks saame meie kõige selle peale waa'ates üleskutjutud? Salm 22, esimene oja. 5. märkus.

Märkused.

1. Patt lahutas Jumalat ja inimesi teineteifest, aga ewangeliumis on üks eelhoolitsemine, et meie Jumalale läheneda wõime. Maapealse pühapaiga warjuteenistuses sai see piltlikult ette toodud. Kui jumalik au nii kui lõp- petaw tuli end ilmutas, siis sai suur tõde õpetatud, et ei patt ega patune Jumala lähedust ära kanda ei wõi, ja

tarmidus end pattust lahutada, et Jumala juures elada võida, astus selgesti välja.

2. Wahetekk, mis püha paika kõige pühamaft paigast lahutas, hoidis ka preestreid selle eest, et Jumala aust, mis end kõigepühamas paigas ilmutas, ära häwitatud saada ja nad võisid selle läbi ligi astuda ja pühas paigas teenida. Astus ülempreester kõigepühamasse paika, siis täitis ohwirohusuitsupilwe sedasama otstarbet ja tegi temale võimalikuks armuaujärje ligi astuda ja rahwast, teda ta esitas, ära lepitada.

3. Et Jumala au end inimeste hulgas awal-ada mõiks, ilma neid ära hävitamata, warjas Jumala Poeg oma jumaliku olemist liha kestasse (kattesse). Kui jumalus sellest kestast läbi murdis, siis sai au, niikui wanasti, häwitawaks tuleks, ja inimesed ehmatasid teda waadates.

4. Tee taewase templi kõige pühamasse paika sai wabaks tehtud kui Jeesus tiewa läks ja tõise telgi teenriks sai; aga ewangeliumi lõputööl saab tema ammet kõige pühamasse paika miidud, niikui selle läbi tähendatud saab, et seaduse laegas näha oli.

5. Jeesus ei ole oma liha kesta mitte ära pannud; warjatud tema sees, kaitstud selle waheteki läbi, mõivad usklikud pühapaika minna ja Jumalale läheneda, jah isegi kõigepühamasse paika astuda, ilma häwitatud saamata. Igauht, kes Kristust oma Wahemeks wastu wõtab, saab manissetud, sel wiisil Jumalale läheneda; fiiski mõivad ainult need seda auliku eesõigust täielikult tarwitada, kel üks õige arusaamine Kristuse ammeti üle taewases püha-vaigas on.



1.75

V CO
2

808/979